

Informace o očkování proti COVID-19 (publikováno: 20. 1. 2021)

Níže naleznete informace o očkování proti nemoci covid-19 určené především rizikovým skupinám. Postupně budeme přidávat další a aktualizovat stávající.

1. PROČ OČKUJEME

Očkování osob je **nejefektivnějším** způsobem zastavení šíření pandemie nemoci covid-19. Některé nemoci byly očkováním dokonce úplně vymýceny.

Díky společnému úsilí velkého množství výzkumných týmů světa se ve velice rychlé době, aniž by se přeskočilo jakékoliv ze stádií výzkumu a testování, podařilo vyvinout vakcínu proti nemoci covid-19. Nyní je nutné co nejrychleji naočkovat co nejvyšší počet obyvatel České republiky, aby se snížil počet závažných případů průběhu nemoci covid-19 a s tím spojená zátěž na zdravotnický systém.

Očkováním se nemoci covid-19 pravděpodobně nezbavíme. Předpokládá se však, že díky očkování se tato nemoc stane běžným respiračním onemocněním a Česká republika se bude moci vrátit do standardního stavu bez probíhající pandemie a začít postupně pracovat na nápravě škod touto pandemií způsobených.

V tom nám pomůže právě kolektivní imunizace společnosti prostřednictvím dostatečného proočkování obyvatelstva. Abychom toho dosáhli je potřebné proočkovat 65–70 % populace. **Každý, kdo se naočkuje, chrání hlavně sebe, ale pomáhá také ochránit ty, kteří tak kvůli svému zdravotnímu stavu, nízkému věku nebo jiným objektivním důvodům učinit nemohou.**

2. KDO, KDY A KDE BUDE OČKOVÁN?

Očkování bude vzhledem k omezenému množství vakcín v počátečním stádiu rozděleno do několika fází:

Fáze IA (leden až únor)

Dostupná je vakcína **Comirnaty** od konsorcia Pfizer/BioNTech, která je očkována v distribučních očkovacích místech (31 míst v ČR), a příp. i vakcína od společnosti **Moderna**, která je očkována přímo v očkovacích místech.

Očkování budou:

- **senioři (80+)**
- **senioři a klienti v určených zařízeních pobytových sociálních služeb a personál o ně pečující;**
- **osoby hospitalizované v zařízeních následné a dlouhodobé lůžkové péče**
- zdravotničtí pracovníci
- osoby podílející se na péči o covid-19 pozitivní osoby a osoby pracující na odběrových místech či s potenciálně infekčním materiálem

Tyto osoby byly zvoleny s ohledem na vysoký stupeň ohrožení jejich zdraví a na zabezpečení funkčnosti zdravotního systému z pohledu hrozby nedostatku zdravotnického personálu.

Senioři (80+) se objednávají k očkování prostřednictvím centrálního rezervačního systému, který byl spuštěn dne 15. ledna pouze pro seniory (80+).

Fáze IB (únor až květen)

Vakcíny jsou dostupné od vícera výrobců. Očkování provádí maximální počet zřízených očkovacích míst a postupně se v závislosti na dostupnosti očkovacích látek zapojují ordinace praktických lékařů. Zároveň jsou kraji pro širokou veřejnost zřizována podle potřeby velkokapacitní očkovací místa.

Očkování budou:

- **osoby s vybranými chronickými onemocněními:**
 - diabetes mellitus (cukrovka) léčená antidiabetiky nebo inzulínem
 - obezita (BMI > 35 kg/m²)
 - závažné dlouhodobé onemocnění plic (pacient je v péči specializované ambulance nebo je léčen podáváním kyslíku v domácím prostředí)
 - závažné dlouhodobé onemocnění ledvin (pacient je v péči specializované ambulance nebo je zařazen do pravidelného dialyzačního programu)
 - závažné dlouhodobé onemocnění jater (pacient je v péči specializované ambulance)
 - onkologické onemocnění
 - stav po transplantaci orgánu nebo kostní dřeně a zápis na čekací listině před transplantací
 - závažné dlouhodobé onemocnění srdce (pacient je v péči specializované ambulance, např. ischemická choroba srdeční, chlopenní vada, kardiomyopatie)
 - vysoký krevní tlak léčený dvěma nebo více léčivými
 - závažné neurologické nebo neuromuskulární onemocnění postihující dýchací systém (např. neuromuskulární choroby)
 - intelektová nedostatečnost, vývojová porucha chování nebo porucha mobility, která významně ovlivňuje schopnost pochopit a/nebo dodržovat nastavená protiepidemická opatření (roušky, rozestupy...)
 - vzácné genetické onemocnění závažně oslabující imunitní systém (pacient je v péči specializované ambulance)
 - léčba nebo onemocnění závažně oslabující imunitní systém (pacient je v péči specializované ambulance)
- **osoba pravidelně a dlouhodobě pečující o osobu z jedné z výše uvedených kategorií**
- **senioři (65+) s prioritizací od nejstarších osob**
- osoby vykonávající povolání důležitá pro zachování základních funkcí státu

Příslušnost ke skupině osob očkovaných v této fázi bude ověřována na místě.

Osoby se objednávají přes centrální rezervační systém, který je od 1. února otevřen široké veřejnosti. Praktičtí lékaři, kteří se v této fázi v závislosti na dostupnosti vakcín postupně začínají zapojovat do očkování, objednávají své pacienty standardně podle svých zvyklostí.

Fáze II (květen 2021–2022)

Dostupných je více druhů vakcín. Probíhá očkování široké veřejnosti v maximálním počtu zřízených očkovacích míst a ordinací praktických lékařů. Očkování je možné provádět i na pracovištích, a to smluvním poskytovatelem, který k tomu má příslušné oprávnění. Zájemci o očkování se přihlašují buď přes centrální rezervační systém nebo přímo ke svému **praktickému lékaři** jeho systémem objednávání. Očkování jsou všichni zájemci, aniž by se některým dávalo přednost.

Budou do očkování zahrnuti i moji blízcí?

Očkování je dobrovolné a záleží na každém, zda se nechá očkovat. Vzhledem k zatím omezenému množství dávek vakcín je očkování rozloženo do několika fází, ve kterých se očkují různé skupiny osob. **Pro ochranu zranitelných osob, které však z důvodu svého věku nebo kontraindikace samy očkovány být nemohou, je dána ve fázi IB možnost očkování pro osoby, které o ně pečují.**

Kdy budou moci být očkovány děti do 16 let?

Vakcína Comirnaty od konsorcia Pfizer/BioNTech je registrována pro použití pouze pro osoby starší 16 let. Vakcínou od společnosti Moderna je možné očkovat pouze dospělé. Bezpečnost a účinnost vakcíny nebyla u dětí mladších 16 let dosud stanovena. Osoby mladší budou očkovány, až bude registrována vakcína pro použití u osob mladších.

3. ZA JAKÝCH PODMÍNEK SE MOHU NECHAT OČKOVAT?

[Souhrn údajů o přípravku](#) vakcíny Comirnaty od konsorcia Pfizer/BioNTech vypracovaný Evropskou lékovou agenturou obsahuje kontraindikace a další obecná doporučení. Pokud si nejste jistí, zda se nechat očkovat, obraťte se na Vašeho ošetřujícího nebo očkujícího lékaře.

V jakém zdravotním stavu bych měl/a být, abych mohl/a být očkován/a?

U osob trpících závažným akutním horečnatým onemocněním nebo akutní infekcí se má podání vakcíny odložit. Přítomnost mírné infekce a/nebo horečky nízkého stupně není důvod k odložení vakcinace. V případě pochybností konzultujte vhodnost očkování se svým ošetřujícím lékařem.

Pokud jsem onemocněl covid-19 již prodělal/a, kdy nejdříve po skončení infekce covid-19 se mohu nechat očkovat?

Prodělané onemocnění covid-19 není kontraindikací očkování. Je doporučeno provést očkování přibližně po 90 dnech od příznakového průběhu onemocnění covid-19. Z dlouhodobého hlediska očkování přináší benefit a poskytuje časově delší ochranu proti onemocnění covid-19 než samotné prodělání nemoci. Jakékoli jiné očkování je možné zahájit nejdříve za 14 dnů po ukončení izolace pro onemocnění covid-19 v případě příznakového průběhu a za 7 dnů v případě bezpříznakového průběhu.

Je nutné se před očkováním nechat otestovat?

Před očkováním není nutné absolvovat test na covid-19. Očkování osoby s covid-19 nemůže vést k poškození jejího zdraví.

Kdo mi řekne, jaké jsou kontraindikace očkování?

Kontraindikace by Vám měl sdělit očkující lékař, příp. Váš ošetřující lékař. Očkování se neprovádí u osob mladších 16 let a u osob alergických na některou z léčivých nebo pomocných látek vakcíny. Dále se očkování odkládá u osob s akutním horečnatým onemocněním nebo akutní infekcí.

Z důvodu nedostatku údajů se má podávání vakcíny v těhotenství zvážit pouze v případě, pokud možné přínosy převáží jakákoli potenciální rizika pro matku a plod. Není známo, zda se

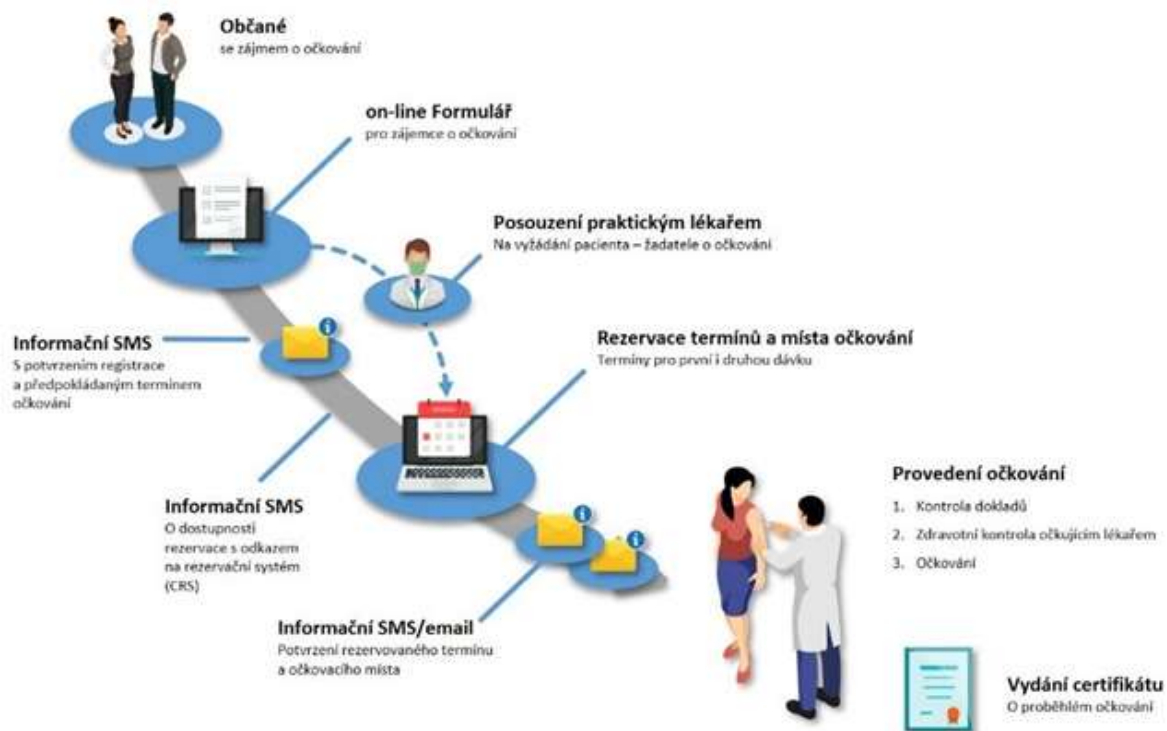
vakcíny vylučují do lidského mateřského mléka. Studie na zvířatech nenaznačují přímé ani nepřímé škodlivé účinky na rozmnožování.

4. OBJEDNÁVÁNÍ SE K OČKOVÁNÍ

K objednávání slouží centrální rezervační systém, který je od 15. ledna spuštěn pro seniory (80+). Pro zdravotníky bude spuštěn od 26. ledna a pro širokou veřejnost od 1. února. V pozdějších fázích bude možné se objednat na očkování k praktickému lékaři prostřednictvím jeho systému objednávání pacientů.

Jak se mohu přihlásit na očkování?

V rámci online registračního formuláře bude nutné vyplnit základní údaje, preferované očkovací místo a případně informace o zdravotním stavu nebo povolání za účelem prioritizace. Z registrace je vypočteno bodové skóre, které určí, kdy bude osoba vyzvána k rezervaci konkrétního termínu. **S provedením rezervace mohou pomoci zejména rodinní příslušníci, praktický lékař, sociální pracovníci nebo pracovníci informační linky 1221.**

Co mám dělat, když se nemohu dostavit do očkovacího místa? Bude mi poskytnut mobilní očkovací tým?

Mobilní očkovací týmy jsou primárně určeny k zabezpečení očkování osob v zařízeních sociální pobytové a zdravotnické lůžkové péče. Pokud se nemůžete dostavit do očkovacího místa, domluvte se se svým praktickým lékařem na jiné možnosti očkování, která bude v souladu s Metodickým pokynem.

Jaká bude cena očkování?

Očkování je **bezplatné**, protože je plně hrazené ze systému veřejného zdravotního pojištění.

5. VAKCÍNY

Veškeré léčivé přípravky včetně vakcín musí projít složitým a kontrolovaným vývojem tak, aby se zajistila jejich bezpečnost a účinnost. Vývoj je zakončen registrací, po které je možné přípravek uvádět na trh. Samozřejmě i všechny registrované vakcíny proti nemoci covid-19 prošly, resp. projdou, všemi fázemi a jsou, resp. budou, dostatečně bezpečné a účinné. Sledování bezpečnosti a účinnosti probíhá i po uvedení vakcíny na trh prostřednictvím tzv. farmakovigilance, a to jak na úrovni České republiky, tak i na úrovni Evropské unie.

V současné době je registrována pouze vakcína od konsorcia Pfizer/BioNTech, která nese název Comirnaty, a vakcína od společnosti Moderna. Dále se předpokládá, že budou registrovány vakcíny od společností: AstraZeneca, CureVac, Johnson&Johnson, Sanofi Pasteur (GSK) a Novavax.

Jaký je rozdíl mezi jednotlivými vakcínami?

V současnosti jsou ve vývoji čtyři různé typy vakcín.

Prvním typem jsou vakcíny na bázi nukleové kyseliny mRNA. Do této kategorie spadají vakcíny od konsorcia Pfizer/BioNTech (Comirnaty), Moderna a CureVac. Tento typ vakcíny obsahuje nosič informace s pokynem pro lidské buňky, aby začaly vytvářet část tzv. spike proteinu, který je jedinečný pro koronavirus způsobující onemocnění covid-19. Imunitní systém proti této pro tělo cizorodé látce následně vytvoří protilátky. Protože se vyrobí jen část spike proteinu, nemůže očkováno osobě uškodit, ale i tato malá část je schopna vyvolat u očkováno nejen tvorbu protilátek proti covid-19, ale vyvolat komplexní imunitní odpověď, a tím očkováno chránit před tímto onemocněním. V případě, že očkováno osoba přijde do styku s koronavirem způsobujícím onemocnění covid-19, její imunitní systém rozpozná spike protein na jeho obalu a rychle a efektivně na něj zaútočí pomocí protilátek.

Pro více informací o vakcínách typu mRNA doporučujeme dokument Státního zdravotního ústavu [Základní údaje o mRNA covid-19 vakcíně](#) nebo [výzvu České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně ke zvládnutí současné epidemiologické situace s covid-19 a očkování](#).

Druhým typem jsou vakcíny od společností AstraZeneca a Johnson&Johnson (Jansen) využívající tzv. vektorovou technologii, při níž se na vektor – adenovir, připojí genetická informace z koronaviru. Tato kombinace vyvolá v těle očkováno osoby imunitní odpověď proti koronaviru způsobujícímu nemoc covid-19.

Dalším typem je vakcína na bázi proteinů vyvíjená společností Sanofi Pasteur (GSK) a Novavax. Tato vakcína obsahuje fragmenty bílkoviny, která je pro virus jedinečná. Imunitní systém tuto jedinečnou bílkovinu rozpozná a vytvoří přirozenou obranu proti infekci covid-19.

Posledním typem jsou celovirionové (atenuované) vakcíny obsahující buď živé neškodné a nechoroboplodné mikroorganismy nebo usmrcené patogeny a nemohou se tedy po aplikaci vakcíny množit v těle hostitele a tím mu způsobit onemocnění.

Žádná z vakcín nemůže způsobit onemocnění covid-19 u očkováno osoby.

Bude se očkovat jednou nebo více dávkami? Pokud více dávkami, v jakých časových rozestupech?

Aktuálně registrované vakcíny je nutné očkovat dvěma dávkami. Druhá dávka vakcíny od Pfizer/BioNTech bude podána nejdříve 21 dní po podání první dávky. Druhou dávku vakcíny od společnosti Moderna se doporučuje dát po 28 dnech od podání první dávky.

Termín očkování druhé dávky se dozvíte z centrálního registračního systému. Je velmi důležité, abyste podstoupil/a i očkování druhou dávkou, jinak Vás nemusí očkovací látka vůbec nebo dostatečně ochránit proti onemocnění.

Způsob očkování dalšími zatím neregistrovanými vakcínami není zatím znám.

Za jak dlouho po očkování začne být vakcína účinná?

V případě očkování vakcínou Comirnaty od konsorcia Pfizer/BioNTech je ochrana dostatečná až po sedmi dnech od podání druhé dávky, tj. přibližně měsíc po první dávce očkování. U vakcíny od společnosti Moderna až po čtrnácti dnech od podání druhé dávky. Do té doby je nutné se chovat podle doporučených hygienicko-epidemiologických postupů k ochraně vlastního zdraví i zdraví ostatních. Informace o neregistrovaných vakcínách nejsou zatím známy.

Budeme přebírat informace o očkovaných ze zahraničí, kde se již očkuje?

Mezinárodní spolupráce ohledně onemocnění covid-19 a očkování proti němu funguje a bude fungovat i nadále. V rámci farmakovigilance se u registrovaných vakcín v České republice a Evropské unii sleduje a vyhodnocuje jejich bezpečnost a účinnost.

Jak dlouho trvá ochrana před onemocněním?

Doba ochrany poskytovaná vakcínami zatím není známa, protože jsou stále hodnocena v probíhajících klinických studiích.

6. NEŽÁDOUCÍ ÚČINKY

Nežádoucími účinky se rozumí odezva na vakcínu, která je nepříznivá a nezamýšlená.

Jaké mohou být nežádoucí účinky?

Nejčastějšími nežádoucími účinky registrovaných vakcín byly u účastníků klinických studií pozorovány bolest a zduření v místě injekce, únava, bolest hlavy, svalů a kloubů, zimnice a horečka. Nežádoucí účinky byly zpravidla mírné nebo střední intenzity a odezněly během několika dní. Jsou způsobené žádanou reakcí imunitního systému na cizorodý prvek v těle. Více informací o nežádoucích účincích naleznete v [souhrnu údajů o přípravku](#) (Comirnaty)

Co se stane, když budu mít z vakcíny nežádoucí účinky?

Nežádoucí účinky se u vakcíny mohou objevit jako u kteréhokoliv léčiva. Bezpečnost vakcíny bude nadále sledována. V případě, že se u Vás objeví závažný nebo neočekávaný nežádoucí účinek, nahláste ho Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv. Hlášení je možné zaslat pomocí tištěného nebo elektronického formuláře dostupného na [webových stránkách SÚKL](#). Adresa pro zaslání je Státní ústav pro kontrolu léčiv, oddělení farmakovigilance, Šrobárova 48, Praha 10, 100 41, email: farmakovigilance@sukl.cz.

7. ODKAZY NA DALŠÍ INFORMACE

Metodický pokyn pro očkovací kampaň (Plán provedení) z 13. 1. 2021

Informace patientských organizací:

- [Revma Liga Česká republika](#)
- [Pacienti IBD](#)
- [PARENT PROJECT](#)
- [End Duchenne](#)
- [Platforma pro nervosvalová onemocnění a pečující](#)
- [Společnost C-M-T](#)
- [Unie ROSKA - česká MS společnost](#)
- [Parkinson-Help](#)
- [HAE Junior](#)
- [Společnost pro bezlepkovou dietu](#)
- [Česká společnost AIDS pomoc](#)

Informace odborných společností:

- [ČLS JEP](#)
- [Česká revmatologická společnost ČLS JEP - překlad stanoviska Evropské ligy proti revmatismu](#)
- [Česká neurologická společnost ČLS JEP](#)
- [Společnost pro orgánové transplantace ČLS JEP](#)
- [Společnost dětské neurologie ČLS JEP](#)
- [Česká společnost alergologie a klinické imunologie ČLS JEP](#)
- [Česká vakcinologická společnost ČLS JEP](#)
- [Česká skupina pro chronickou lymfocytární leukémii, odborná sekce České hematologické společnosti ČSL JEP](#)

Základní údaje o mRNA vakcíně:

- [Státní zdravotní ústav](#)

Státní ústav pro kontrolu léčiv:

- [Comirnaty přehledně: Důležitá fakta o první podmíněčně registrované vakcíně proti covid-19 v EU](#)
- [Očkování proti covid-19: Otázky a odpovědi o vakcíně Comirnaty](#)

Evropská agentura pro léčivé přípravky:

- <https://www.ema.europa.eu/en>
- [Souhrn údajů o přípravku – vakcína Comirnaty od konsorcia Pfizer/BioNTech](#)

Aktuální informace o covid-19 - oficiální informační portály státní správy

- <https://koronavirus.mzcr.cz/ockovani-proti-covid-19/>
- [Covid portál](#)